

ETH DIARI

Numerò 142
dissabte 26 de junh 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

ETH PP DE CATALONHA DA LIBERTAT DE PACTE AS SÒNS GROPS MUNICIPAUS

Eth PP catalan a dat libertat entà qu'es sòns diuèrsi grops municipaus pacten tamb d'outes formacions segontes es interessí en cada ajuntament, maugrat que "esvitant", en çò que sigue possible, acòrds enes quaus figure ERC, segontes eth secretari generau deth partit, Rafael Luna.

Eth dirigent popular senhalèc qu'eth PP de Catalonha non soscruirà cap de pacte globau en ambit dera comunitat e que non supeditarà es interessí generaus deth partit as interessí particulars de cada municipi, per çò que i aurà negociacions e pactes tant tamb CiU, com tamb eth PSC o grops independents.

Luna avertic, totun açò, que

"non pactaram tamb CiU o tamb eth PSC a on i age ua representacion d'ERC", maugrat que non escartèc quauqua excepcion en cassi puntauas.

Eth secretari generau deth PP de Catalonha puntualizèc tanben qu'es populars non pactaràn tamb CiU en Tarragona, aumens enquia dempús des pròplèus

eleccions autonomiques e generaus, en tot que, contràriament, ei fòrça auançat un acòrd tamb era coalicion nacionalista en Cambrils.

Luna tanben indiquèc que poderie concretà-se un pacte tamb eth PSC en Tortosa e reclamèc era alcaldia de Sant Andreu de Lhavaneres, a on eth PP siguec era

fòrça mès votada, encara que depen que pogue pactar tamb CiU.

S'aguest pacte non s'amièsse a tèrme, didec Rafael Luna, eth PP "prenerie nòta" e li serie dificil da supòrt a CiU en d'outes poblacions a on es nacionalistes an estat era fòrça guanhadora, per plan que non an obtiengut era majoria absoluta.

ETH GOVÈRN ANDORRAN APRÒVE ERA LEI DETH CATALAN, TAMB MULTES D'ENQUIA 500.000 PESSETES

Eth Conselh de Ministres deth Govèrn andorran ven d'aprovar eth projècte de Lei d'Ordenacion Lingüística sus er usatge deth catalan, unica lengua oficiala der Estat, maugrat qu'encara sense ua norma que la regule. Era lei mèrque sancions leugères, grèus e plan grèus, tamb multes inclús de miei milion de pessetes.

Eth projècte aprovat peth Govèrn entrarà a tramit parlamentari era pròplèu setmana, se debatarà en Consell General (Parlament) en mes de seteme, com ère previst, e ena tardor s'aprovarà tamb tota probabilitat, pr'amor qu'eth Govèrn d'Unió Liberal (UL) a era ma-

joria ena cramba.

Era lei prevé era creacion d'un organisme que susvelharà eth compliment dera normativa lingüística e compromet er Estat a fomentar er us generalizat deth catalan. Eth projècte de lei defensarà aquesta lengua "en toti es sectors productius e publics", en paraules deth ministre andorran de Torisme e Cultura, Enric Pujal. Se garantirà er usatge generalizat e oficial deth catalan.

Er incompliment dera lei per part de persones o institucions se multarà cossent tamb tres nivèus de sancion: incompliment leugèr (tamb multes d'enquia 20.000 pts.), grèu

(enquia 200.000) e plan grèu (per reincidència des dus anteriors, enquia 500.000 pts.).

Entre es regulacions dera lei se tròbe er us deth catalan en establiments, equipaments socials, activitats publicques, etiquetatge de productes, documents diuèrsi, mieis de comunicacion e servicis publiccs.

Totun, eth Govèrn ja auancèc hè temps qu'era lei non prevedie quòtes d'exhibicion de cinema en catalan, maugrat que se concedirà ajudes ara sostitucion e inclús ath doblatge en catalan.

Tanpòc non se modifique er encastre educatiu.

ETH ROMANIC DERA VAL DE BOÍ, CANDIDAT OFICIAU A PATRIMÒNI DERA UNESCO

Eth Conselh de Patrimòni Istoric, amassat ager en Madrid en Ministèri d'Educacion e Cultura, aprovèc era candidatura oficiala deth paisatge culturau romanica catalan, era Val de Boí, entà Patrimòni Mondiau pera Unesco, amassa tamb es candidatures dera muralha romana de Lugo (Galícia), es recintes renaishentistes d'Obeda e Baeza

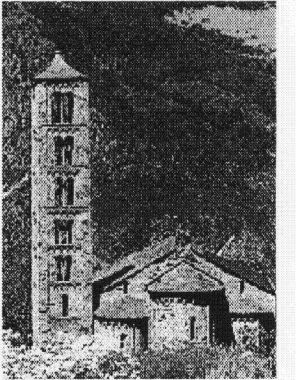
(Andalòsia) e eth jadiment paleontologic d'Atapuerca (Burgos). Era candidatura de Boí a estat possada pera Deputacion de Lhèida, jos era direccion de Maria Carme Polo, e a agut eth supòrt deth Departament de Cultura.

Es expedients d'aguestes candidatures se presentaràn en junhsèga ara Unesco. Es dossièrs respectius seràn avaloradi pes expèrti deth Comitè deth Patrimòni Mondiau dera Unesco e seràn debatudi e resolgudi ena sua assemblea generau annau de deseme deth 2000. Eth procediment abitau de tramitacion des candidatures ei qu'aguestes si guen debatudes ena assemblea generau der an següent ath dera sua presentacion, pr'amor dera durada dera fasa d'avaluacion.

Era amassada d'ager deth Conselh de Patrimòni Istoric siguec presidida peth director generau de Bèrs Arts e Bens Culturals deth Ministèri, Benigno Pendás, e compdèc tamb era presència des responsables en matèria d'auviatge culturau de totes es comunitats autonòmes. En representacion dera Generalitat que i siguec present eth director generau de Patrimòni Culturau, Josep Maria Huguet, eth quau presentèc e defensèc era prepausta deth romanica dera Val de Boí.

Er expedient, presentat tamb eth títol oficial de "Paisatge cultural romanica català de la Vall de Boí", includís totes es donades relatives ara identificacion deth ben e era justificacion dera sua inscripcion coma Patrimòni Mondiau. Era prepausta se base en hèt que se tracte d'un conjunt excepcionau integrat per pòbles (Barruera, Durro, Erilh-la-Val, Còlh, Cardet e Taülh) e glèises ruraus, era istòria des quaus comence enes primèri sègles deth dusau millènni, quan er art romanica se trobaue ena epòca de maxim esplendor. Saue era màger concentracion d'art romanica d'Euròpa e constituís un exemple unic dera tradicion culturau que sorgic en Catalonha entath sègle XII.

Eth president dera Deputacion de Lhèida, Josep Grau, se mostrèc satisfèt pera decision deth Conselh de Patrimòni Istoric e remerquèc qu'era obtencion d'aguesta reconeishença per part dera Unesco non ei important sonque tara Val de Boí, senon entà tota Lhèida.

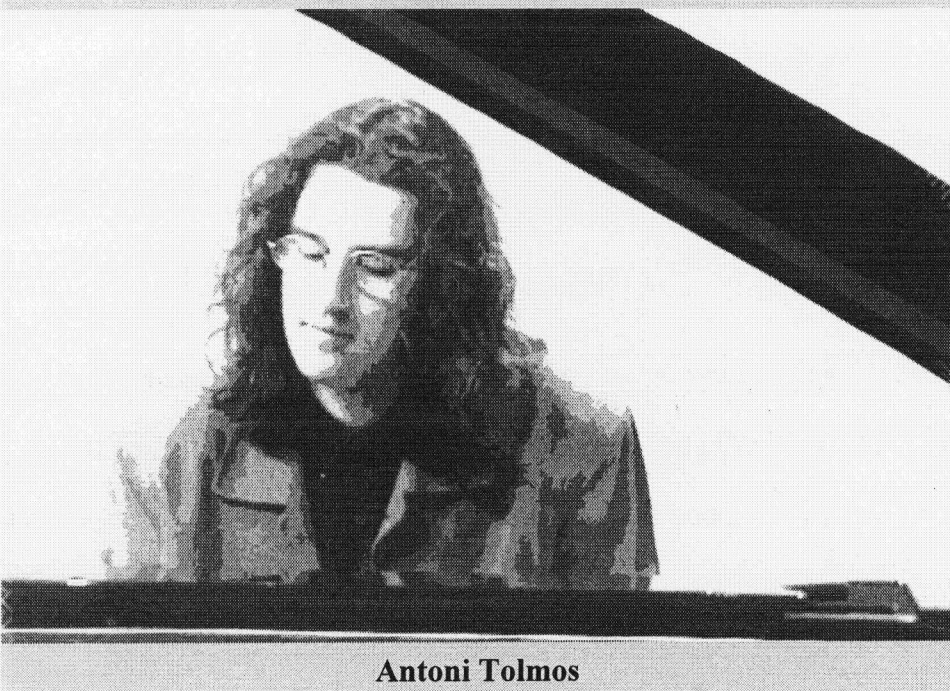

ETH DIARI

BEN LÈU, ESPECIAL "PACTES ELECTORAUS"

RESERVA ETH TÒN EXEMPLAR

EXIT MUSICAU EN VIELHA

Antoni Tolmos

Ager pera net, ena primèra audicion deth cicle de concèrts Romanica Musicau 99, celebrada ena glèisa de Sant Miquèu de Vielha, eth compositor e pianista lheidatan Antoni Tolmos aufric un vibrant concèrt de piano tamb pèces pròpies d'ua enòrma fòrça creatiua e estetica.

Tot un bon començament musicau que hè que vos arrecomanam descurbir era òbra de Tolmos, especiaument eth sòn CD *Cristall*.

Priorizar era educacion civica

Enes tres darrères decades eth movement associatiu a viscut etapes plan diferentes, en tot passar deth franquisme tara normalitat democratica per ua longa transicion, qu'a deishat ua situacion que cau analizar tamb compde e perspectiva de futur. Era atomizacion e escampilhament en sector son ua des caracteristiques der associacionisme civiu der esplai. Se i somam era absència de canaus institucionaus normalizadi de relacion tamb es administracions publicques e eth distanciamt qu'aquerò compòrte, auram descrit dus des problèmas essenciaus deth moment.

Non se tracte de limitar eth protagonisme legitim d'arrés: eth pluralisme ei un element important deth modèu en quau operam. Totun, dilhèu a arribat eth moment de suggerir ua mielhora deth dialòg e dera comunicacion entre es associacions infantils e juvenils deth temps de léser. Es epòques dera 'suplència' semble que ja an passat. Aué es espacis e es foncions de cadun son definits tamb ua màger precision. Per aquerò se poderie creir oportun elaborar estratègies a miei e long tèrme, tamb es esturments apropiats, que permeten ua màger articulacion e afortiment deth teishut associatiu existent o potencià-lo, a compdar de realitats socials de bases solides. Es preguntes son de besonh: seram capables de poscar realitats nauas en aguesta direccion e d'assolidà-les? Quini hilats interassociatius calerà poscar? Com arténher d'institucionalizar es sues relacions tamb es administracions publicques?

Era orientacion estrategica des associacions pòt èster un lòc comun e de trobada. Me hèsqui, en repòrt ad açò, quauques preguntes: Quines experiéncias se realizen en camp deth temps liure qu'integren, ath madeish temps e en ua sintesi operatiua, era sensibilizacion pes problèmas socials, era estimacion e eth coneishement pròpri deth país e es questions nauas emergentes (solidaritat e cooperacion tamb eth 'tresau' o 'quatau' mon, interculturalitat, promocion dera hemna)?; com potenciar aqueth trabalh e com compartir experiéncias entre grops pluraus, afins e qu'agen ua madeisha concepcion omologabla deth papèr der associacionisme? Quina pedagogia dera accion sociala sostienem entà prebotjar er interès entàs ahèrs co-

llectius e es interèssi generaues? O, aquerò que serie çò de madeish, com combinam era dimension 'prepolitica' der associacionisme tamb eth respècte ath pluralisme politic que se supòse que i a en associacions independentes com es der esplai (dimension 'pòstpolitica' des movements socials)? Serie domatge que, en moments com eth present, desbrembèssem es questions globaus dera educacion civica. Un aspècte tan remercable enes ans 70 e 80 e que tanti fruts arribèc a dar, poderie desbrembà-se en present. Era educacion de ciutadans liures, autònoms e responsables, tamb capacitat critica e de compromís, tamb illusion tàs interèssi colectius, qu'ei aué ua prioritat educatiua e un repte de prumèr orde. E n'ei entara escola, entara familia, entar esplai e entàs mieis de comunicacion.

Eth predomini des questions microsociaux non mos pòt hèr baishar era guàrdia ena promocion d'ua Catalonha solidària, dubèrta; que s'afirme serenament com ua realitat tamb voluntat d'èster e demorar; tamb capacitat d'integrar, en ua identitat collectiua complexa e compartida, elements exogèns d'auetes cultures. Er individualisme mestrejant pòt arribar a èster un excellent punt de gessuda se sabem tornà-lo a formular en tèrmes d'avaluacion des persones e dera alteritat qu'aqueth concèpte compòrte. Ei question d'anar guanhant globalitat e amplitud sociala a compdar des persones e es sues interaccions socials. Era unica manèra de superar er individualisme imperant ei gessent deth hèt personau e dera besonhosa e progressiua projecion dera persona entàs auti. Mos manque explicitar ua pedagogia dera accion sociala que mos permete educar ena solidaritat a compdar dera experiéncia des individus e des sues relacions socials.

Eth trabalh dera educacion en valors tanben exigís, enes educadors e enes entitats, coerència e credibilitat. Era coerència entre çò que se ditz e çò que se hè, entre eth modèu e era organizacion, hè credibles es valors qu'ensenham ad aqueri as quaus dirigim era accion educadora que se realize. Era nòsta responsabilitat acabe acitau. Non auem d'estauviar as generacions que vien eth trabalh de

hèr sòns, o non, uns o uns autes valors. Tanpòc non podem reformular per eri nauas sintesis de valors que les ajuden a viuer en ua societat qu'endonviam ben diferenta dera nòsta. Non podem pas pretèner privà-les d'un des mès nòbles prètzhèts dera persona, que cada generacion a de hèr per era madeisha: dar e trobar sentit a çò que hèn e viuen cada dia. Totun, les auem d'ensenhar com ac auem hèt nosati tamb era sua collaboracion e participacion.

Un projècte educatiu renauit e explicit

Hè pòc de temps plantejava moltes d'aguestes questions a responsables e monitors der esplai. Entengui, com è dit, que cau hèr ua revision e prohondizacion ena pedagogia dera accion sociala desenvolopada en temps liure entà adequà-la as reptes qu'auem deuant. Totun açò, se mos presenten d'auetes questions: Com articular eth trabalh conjunt de professionals e voluntaris enes esplais? Quina pedagogia de movements se dessenne entà potenciar eth sector e transmèter as nauas generacions de monitors era memòria istorica e es experiéncias viscudes pes actuaus responsables e gestors des movements? Mos a arribat eth moment de poscar un seriós debat social e politic sus eth papèr der associacionisme en temps de léser e sus eth sòn futur ena societat? Calerie vincular a sindicats e partits en aguest debat.

Èm en ua escadença que demane ua reflexion plura e prohonda. Era reordenacion deth trabalh e eth pes creishent deth temps liure atau semblen indicàc. En debat que se suggerís, cau abordar tèmes plan diuersi: des der espaci des diferents agents de socializacion e era sua besonhosa complementacion, enquias relacions entre esplai-administracions. Non podem pas respòner a naues questions tamb vielhes estructures o plantejaments qu'an mès de cinc ans. Es camins que calgue seguir es pròplèus ans demanaràn un minim consens social e politic. Eth projècte educatiu e pedagogic a d'èster en centre madeish deth debat, pr'amor qu'ei çò que justifique e motive aguesta iniciativa. A arribat eth moment de potenciar a afortir er associacionisme en temps de léser en tot hèr tèsta ara tradicionau dispersion e atomizacion deth sector. Se non m'enganhi en analisi, poderiem trobà-mos deuant dera emergéncia d'ua naua realitat educatiua en temps liure. S'es entitats non s'enquilsen ne se burocratizen e, peth contrari, son capaces de dinamizar naui projèctes pedagogics des d'ua concepcion dera educacion en temps liure que se centre en servici as drets dera mainadèra, mos poderiem trobar deuant d'ua naua e esperançadora realitat. Sonque dera fòrça d'un projècte clar e compartit pes agents socials der entorn der esplai pòt pensà-se en dar naui passi entà deuant des administracions e acabar tamb "er acomodatament distant" que, segontes es expèrts, caracterize es relacions tamb er estat e es administracions.

Eth futur non ei en esperit de sècta, ne enes relacions de depenéncia clientelara respècte as politics o es govèrns. Tanpòc en isolament des grops e es associacions neishudes dera realitat sociala e dera iniciativa liura des ciutadans. Convidi a pensar en tèma e dèishi as protagonistes dirèctes er interrogant principau: ei ja eth moment de dar naues passes entà deuant?

Salvador Carrasco Calvo
Professor de Sociologia
Universitat de Barcelona (UB)

AGUEST EI UN ESPACI A ON I PÒT AUER ETH SÒN ANONCI. TRUCATZ-MOS E MOS L'ENCOMANATZ, NOSATI LI HARAM ERA COMPOSICION GRAFICA, ERA TRADUCCION E TOT Aquerò QUE CALGUE, PETH MADEISH PRÈTZ. CADA MODUL (6,8 cm x 5 cm) A UN PRÈTZ DE 3.000 PESSETES MÈS IVA. TELEFON 973 64 17 72

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Europa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num. 5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail: vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companys.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.

Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI en Vielha. Tirada: 1000 exemplars.

ETH DIARI

SE JAMÈS T'AS
DEMANAT COM AJUDAR ARA GENT D'ETH DIARI
NON AC DOBTES . HÈ-TE SOSSCRIPTOR
QU'EI AJUDÀ-MOS DE VERTAT
PERQUE AUER SOSSCRIPTORS ARA REPRESENTE
CAPITALIZÀ-MOS ECONOMICAMENT ENTÀ NON
DEPÈNER D'ARRÉS E CONTINUAR SIGUENT UA
PREMSA INDEPENDENTA E PLURAU
SOSCRÍUE-TE AUÉ MADEISH!

Telefon **619294159**

SOSCRIPCION

Prètz: **19.720 ptes IVA includit.**
Includís: Soscripcion annau
(diàri , mès 5 especiaus).
Distribucion en casa o recuelhuda
en quidòsc.
Dehòra dera Val d'Aran
Enviament per corrèu: 7.400 ptes.